

Aktualitetsöversikt om ansvarsområdet Regionutveckling för kännedom

Landskapsstyrelsen 23.5.2022

Sammanfattning

Regionutvecklingsarbetet vid Nylands förbund fastställer och styr landskapets regionutvecklingsåtgärder för de närmaste åren, men även långt in i framtiden. Som grund för arbetet skapar man gemensamma strategier och program i samarbete med landskapets aktörer. De viktigaste av dessa är landskapsprogrammet 2022–2025, Strategin för smart specialisering (RIS) och Färdplanen för ett klimatneutralt Nyland 2030.

Utöver programarbetet inom regionutveckling finansierar Nylands förbund olika projekt som utvecklar regionen och stärker näringslivets verksamhetsförutsättningar. Påbörjandet av programperioden 2021–2027 för EU:s regional- och strukturpolitik och avslutandet av gammal period är nu under arbete. Den finansiering som förbundet beviljar för beredning av EU-projekt som man konkurrerar om har fått en bra mottagning. Som bäst gör förbundet förberedelser för en ny AKKE-ansökningsomgång (Stödjande av hållbar tillväxt och livskraft i regionerna). År 2022 är också temaåret som entreprenörsregion i Nyland (EER).

Helsinki EU Offices viktigaste intressebevakningsteman har varit bland annat Horisont Europa, helheten av en grön och digital omställning samt initiativ som gäller europeiska forskningsområden (ERA). Betoningar för intressebevakningen inom det nationella regionutvecklingsarbetet styrs av en process för att effektivisera Nylands förbunds regionala intressebevakning som kommundirektörerna inledde på hösten.

Redogörelse

Nylandsprogrammet Rejält före 2022–2025 färdigställdes

Fullmäktige godkände Nylandsprogrammet för åren 2022–2025 i december. Programmet baserar sig på regionutvecklingslagen, och det bereddes i ett tätt samarbete med landskapets centrala partner. Det styr också förbundets och NTM-centralens projektmedel som anvisas till landskapet. Programmets mål är ambitiösa. År 2030 ligger Nyland rejält före

1. *I dämpandet av klimatförändringen:* Nyland är ett klimatneutralt landskap år 2030.
2. *I ekonomisk konkurrenskraft:* Nyland höjer de nyländska forsknings- och utvecklingsutgifterna till fem procent av landskapets bruttonationalprodukt.
3. *I välfärd:* Nyland ska före slutet av år 2030 uppnå 80 procents sysselsättningsgrad.

Man har strävat efter att informera om programmet i så stor omfattning som möjligt. För att främja förankringen av programmet genomförde man i början av år 2022 en regionturné tillsammans med NTM-centralen. Nylandsprogrammet genomförs bland annat med regionutvecklingsmedel samt genom projekt som finansieras med strukturfondsmedel, och genomförandet av programmet och kanaliseringen av medel enligt programmet följs av landskapets samarbetsgrupp (LSG) och landskapsstyrelsen. Uppnåendet av programmets mål följs med hjälp av

statistiska mätare, om vilka man rapporterar i årliga uppföljningsrapporter och informerar på Nylands förbunds kommunikationskanaler.

Färdplanen för ett klimatneutralt Nyland 2035 uppdateras för att motsvara det skärpta klimatneutralitetsmålet

Färdplanen för ett klimatneutralt Nyland 2035 godkändes år 2020. I december 2021 skärptes klimatneutralitetsmålet genom landskapsfullmäktiges beslut (och i enlighet med Nylandsprogrammet) så att Nyland ska vara klimatneutralt redan år 2030. Under våren har färdplanen uppdaterats och man har försökt finna metoder för att svara på det skärpta målet. Detta arbete fortsätter på hösten. Man har också gjort förberedelser för en granskning av anpassningen till klimatförändringen på landskapsnivå samtidigt som man har följt med hur uppdateringen av den nationella strategin för anpassning till klimatförändringen framskrider.

Klimatarbetet i Nyland stöds av projektet Canemure som genomförs med LIFE IP-finansiering (Mot koldioxidneutrala kommuner och landskap) fram till slutet av år 2024. Under projektets andra treårsperiod ligger huvudvikten i arbetet på främjandet av praktiska klimatåtgärder, och målet är att identifiera och multiplicera kommunernas bästa åtgärder för att stävja klimatförändringen.

Canemure-arbetet stöds av SILTA-projektet som inleddes med finansiering från miljöministeriet. Målet med SILTA-projektet är att stödja speciellt mindre kommuner i att påbörja, projektifiera och finansiera åtgärder inom klimatarbetet. Dessutom har man deltagit i fristående projekt inom klimatarbetet, såsom Nöyrä Puu, Factor och ClimateNudge.

Genomförandet av strategin för smart specialisering framskrider

Genomförandet av strategin för smart specialisering (RIS) har fortsatt i enlighet med genomförandeplanen för åren 2021-2022. En styrgrupp på hög nivå för Nylands RIS-strategi har aktivt gjort förberedelser för en gemensam kampanj för att öka FoUI-investeringarna i Nyland i enlighet med Nylandsprogrammet. Kring utmaningen på fem procent håller vi på att samla en lista över åtgärder som vi önskar att regionens aktörer förbinder sig till. Detta engagerande förhandsarbete görs inom kommande månader, och arbetet når sin kulmen på ett gemensamt FoUI-forum.

De inofficiella möten för nätverket av FoUI-aktörer som sammankallats av Nylands förbund har fått positiv respons med tanke på nätverkande och informationsdelning. Webbssidan om smart specialisering förnyades i samarbete med Nylands förbunds kommunikationsteam så att sidan bättre kan betjäna projektaktörer.

Kommunernas roll i att öka sysselsättningsgraden stärks

I enlighet med Nylandsprogrammet strävar landskapet efter en sysselsättningsgrad på 80 procent fram till år 2030. Bland annat den stora andelen personer som talar främmande språk och långtidsarbetslösa av landskapets personer i arbetsför ålder ställer större utmaningar än i det övriga landet. Att social- och hälsovårdstjänsterna överförs från kommunerna till välfärdsområden samtidigt som arbets- och näringsbyråernas sysselsättnings- och företagstjänster överförs till kommunerna kommer att innebära att kommunernas livskraftsuppgifter framhävs.

Nylands förbund följer tätt med hur den nationella reformen av arbets- och näringsstjänsterna 2024 framskrider. Som en del av beredningen av landskapets och kommunernas gemensamma ståndpunkt lät förbundet göra en utredning om reformens konsekvenser i Nyland som fungerar som diskussionsöppnare, och förbundet genomför en regionturné i maj tillsammans med NTM-centralen/arbets- och näringscentralen. Från och med mars har förbundet tillsammans med NTM-centralen erbjudit kommunerna hjälp bland annat med utnyttjandet av sysselsättningsuppgifter från NTM-/arbets- och näringsdatabaserna för förberedelser inför reformen av arbets- och näringsstjänsterna 2024.

Förnyelse av regionutvecklingsdiskussioner och utlysning av AKKE-finansieringsansökan

Nylands förbund genomförde regionutvecklingsdiskussionerna enligt regionutvecklingslagen 15.2 i samarbete med intressentgrupperna. Målet för de regelbundna regionutvecklingsdiskussionerna är att bilda en gemensam förståelse mellan landskapet och staten om landskapets lägesbild och utvecklingsbehov. Till Nylands diskussionsteman valdes utifrån Nylandsprogrammet cirkulär ekonomi, ökande FUI-åtgärder samt höjning av sysselsättningsgraden hos personer som talar främmande språk och tillgång på internationella sakkunniga.

I samband med diskussionerna allokerade arbets- och näringsministeriet (ANM) ett AKKE-anslag för avtalsbaserat samarbete (stödande av hållbar tillväxt och livskraft i regionerna) som Nylands förbund ska dela ut i enlighet med de viktigaste temana enligt diskussionerna. Det slutliga beslutet (sammanlagt 3,9 miljoner euro) fattades av ministeriet i slutet av mars. På basis av detta beslut har Nylands förbund gjort förberedelser för att öppna ansökan om AKKE-finansiering på sammanlagt 2,7 miljoner euro 1.6–12.8 (utlysningen av ansökan behandlas vid landskapsstyrelsens möte 23.5).

Påbörjandet av programperioden 2021–2027 och Nylands förbunds nya uppgifter inom förvaltningen av Interreg

Genomförandet av programperioden för EU:s regional- och strukturpolitik 2021–2027 har påbörjats i Finland. Inom programmet Ett förnybart och kompetent Finland har man öppnat de första ansökningarna om finansiering. Uppgifterna som förmedlande myndighet för landskapsförbundens ERUF- och FRO-finansiering har koncentrerats till Nylands förbund för fem landskaps del. Samordningsområdet omfattar Nyland, Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Egentliga Finland och Kymmenedalen. FRO-finansiering gäller endast Kymmenedalen.

När det gäller vissa förvaltningsförfaranden inom Interreg-program övergår man i Finland till en s.k. centraliserad modell där de landskapsförbund som utsetts till uppdraget tar hand om uppgifterna för kontroll av program och nationell medfinansiering. Med stöd av arbets- och näringsministeriets beslut är de behöriga landskapsförbunden för dessa uppdrag Nylands förbund och Lapplands förbund. I fortsättningen ansvarar Nylands förbund för uppgifterna i anslutning till förvaltning, beviljande, betalning, uppföljning och fortsatta åtgärder av nationell medfinansiering inom Interreg-program samt tar hand om kontroll av programmen, det vill säga ansvarar för förvaltningskontroller och kontroller på plats.

När det gäller förbundets förvaltningsuppgifter inom EU:s regional- och strukturpolitik utarbetar Nylands förbund en beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemet på basis av vilken arbets- och näringsministeriet godkänner att Nylands förbund ska bli förmedlande organ uppskattningsvis i slutet av år 2022.

Genomförande av året som europeisk entreprenörsregion EER 2022

Målet för året som entreprenörsregion EER 2022 är en förändring i tankesättet mot ett grönt och digitalt entreprenörskap. Under året har man ordnat olika evenemang för små och medelstora företag och intressentgrupper som syftar till hållbar tillväxt med hjälp av digitalisering och affärskompetens inom cirkulär ekonomi, bland annat:

- EER 2022 års internationella öppningsevenemang 30.11.2021
- Evenemang om konkurrensfördelar med miljösmarthet under Nylandsveckan 13.5
- Webinarium som främjar hållbara och innovativa offentliga upphandlingar 18.5 och workshop för samutveckling 5–6/2022 som fortsatt åtgärd
- Bootcamp inom cirkulär ekonomi 3–11/2022
- Nyland deltar i en utmaningstävling och samutvecklingsprocess inom European Innovation Council EIC:s GreenhouseGas-program 2–11/2022.

EER 2022-året genomförs i ett tätt samarbete med de viktigaste intressentgrupperna. Det stöds av projektet EER 2021–2022 – Stöd till grönt och digitalt entreprenörskap i Nyland som beviljats UKKE-finansiering samt det fortsatta projektet iEER som finansierats med medel ur Interreg Europe.

EU-projektberedningsstöd

Nylands förbund beviljar finansiering för beredning av nyländska EU-projekt. Målet är att höja mängden EU-finansiering som beviljas Nyland. För detta ändamål har man reserverat ett anslag på 250 000 euro ur förbundets regionutvecklingsfond för år 2022 på samma sätt som året innan. Beredningsstödet gäller projekt som syftar till programmet Horisont Europa och EU:s övriga specialprogram, och finansieringen är primärt avsedd för beredning av projekt i linje med temana i Nylands strategi för smart specialisering.

Hittills har man under åren 2021–2022 beviljat stöd för beredning av sammanlagt 34 projekt, sammanlagt 468 000 euro. Man har upplevt att projektberedningsstödet är ett lätt, snabbt och rättvist medel för att förstärka intressentgruppernas FoUI-verksamhet och öka det finansiella utbytet. Man kan berätta närmare om projektens utvärderingsresultat senare på sommaren och hösten.

Intressebevakning vid Helsinki EU Office

Med tanke på intressebevakning var år 2021 arbetsfyllt vid Helsinki EU Office och krävde en stark resiliens. År 2021 skedde intressebevakningen i huvudsak via webbplattformar, men i slutet av året då begränsningarna blev lindrigare övergick man till både fysiska möten och hybridmöten. År 2021 genomförde Helsinki EU Office cirka 500 uppdrag eller andra åtgärdsbegäranden för sina avtalspartner.

Helsinki EU Offices viktigaste intressebevakningsteman i år är bland annat EU:s ramprogram för forskning och innovation Horisont Europa och dess arbetsprogram och missioner, politiska initiativ och lagpaket som gäller grön och digital omställning samt nya initiativ som gäller europeiska forsknings-, utbildnings- och innovationsregioner. Vi följer också med eventuella konsekvenser av kriget i Ukraina speciellt med tanke på politiska initiativ och finansieringsinstrument.

Det första hybridevenemanget år 2022 kunde ordnas i slutet av mars. Nu är begränsningarna slopade, och byrån ordnar möten, besök och evenemang varje vecka.

Framsyn

Nylands förbund strävar efter kontinuerlig framsyn så att man kan reagera på plötsliga globala förändringar och proaktivt förbereda sig för deras konsekvenser. Som en del av den kontinuerliga framsynen startade Nylands förbund i mars webinarieriet "Tulevaisuustutka" (framtidsradarn). Dessa evenemang är avsedda för alla som är intresserade av framsyn och landskapets framtid. Under våren har denna webinarieriet fokuserat på att granska vilka konsekvenser kriget i Ukraina har för Nyland. Webinarieriet fortsätter under våren.

Effektivare intressebevakning inom regionutvecklingen

Den 1 september 2021 gjorde de nyländska kommundirektörerna ett initiativ om att Nylands förbunds regionala intressebevakning ska bli effektivare. Utifrån initiativet beredde förbundet under hösten 2021 i samarbete med kommunerna ad hoc-åtgärder och riktlinjer för intressebevakningen (reform av arbets- och näringsstjänsterna, MBL, vårdreform samt kommunalekonomi) samt gjorde upp en lista över teman som behöver en permanent och långsiktig intressebevakning. Arbetet fortsätter som bäst genom att göra upp en plan för att påverka regeringsprogrammet och att genomföra den.

Beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen beslutar

- anteckna för kännedom aktualitetsöversikten om ansvarsområdet Regionutveckling
- ge landskapsfullmäktige ärendet för kännedom.

Beslut:

Landskapsstyrelsen beslutade i enlighet med förslaget.

Upplysningar:

Ansvarsdirektör Juha Eskelinen
Sakkunniga Outi Ervasti, Eero Venäläinen, Tiina Huotari, Pia Tynys, Simo Haanpää, Johannes Herala, Rosa Tuomi

Landskapsfullmäktige 14.06.2022 § 8
184/07.00.04.00.02/2022

Redogörelse

Man redogör för ärendet vid sammanträdet.

Beslutsförslag

Landskapsfullmäktige beslutar anteckna aktualitetsöversikten för kännedom.

Beslut:

Landskapsfullmäktige beslutade i enlighet med förslaget.